

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE

Otrais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 13 k-5, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017531, 67017506, fakss 67017673, e-pasts: otrais@lrvk.gov.lv

Iekšlietu ministrijas
valsts sekretārei **I.Pētersonei**

Čiekurkalna 1.līnijā 1 k-2, Rīgā, LV-1026

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

11.01.2010.

Nr.5.1-2-17/2009

Lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas, realizācijas un iznīcināšanas nodrošināšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2. pantu un Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 2009.gada 11.maija revīzijas uzdevumu Nr.5.1-2-17/2009 veikta likumības revīzija par lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas, realizācijas un iznīcināšanas nodrošināšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.
2. Revīziju veica vecākā valsts revidente K.Skalbiņa un valsts revidente D.Jaško.

Revīzijas mērķis

3. Iegūt pārliecību, ka ir izveidota un ieviesta sistēma, kas nodrošina lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanai, realizācijai un iznīcināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu likumīgu un efektīvu izmantošanu un nodrošina savlaicīgu informācijas apmaiņu un lēmumu pieņemšanu par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Valsts kontroles revidentu atbildība

4. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojumu, kas balstīts uz revīzijas laikā gūtiem revīzijas pierādījumiem.

Iekšlietu ministrijas atbildība

5. Iekšlietu ministrija, Nodrošinājuma valsts aģentūra (līdz 01.07.2009. valsts aģentūra „Materiālās rezerves”) (turpmāk tekstā – Aģentūra) un Valsts policija ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

6. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas, realizācijas un iznīcināšanas nodrošināšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Revīzija ietvēra veiktās pārbaudes par:

- 6.1. lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas kārtību un uzskaiti pie procesa virzītājiem Valsts policijā, Valsts ieņēmumu dienestā un Prokuratūrā;
  - 6.2. lietisko pierādījumu glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu Aģentūrā;
  - 6.3. lietisko pierādījumu un arestētās mantas uzskaiti un inventarizēšanu Aģentūrā;
  - 6.4. Aģentūras rīcību ar konfiscētajiem lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu, kā arī analīzi par Aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta funkcijām, kas saistītas ar konfiscēto lietisko pierādījumu pārņemšanu, realizāciju vai iznīcināšanu;
  - 6.5. līdzekļu, kas iegūti no lietisko pierādījumu un arestētās mantas realizācijas, uzskaiti Aģentūras depozītu kontā;
  - 6.6. lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu atgūšanu no vainīgajām personām.
7. Revīzija veikta par laika posmu no 2008.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.septembrim.

Kopsavilkums

8. Ārējo normatīvo aktu¹, kas reglamentē lietisko pierādījumu glabāšanas un iznīcināšanas kārtību, glabāšanas izdevumu atgūšanu un rīcību ar konfiscētajiem lietiskajiem pierādījumiem, nepilnību rezultātā:
  - 8.1. Valsts policijas, Valsts ieņēmumu dienesta un Prokuratūras iestāžu iekšējos normatīvajos aktos noteiktas atšķirīgas prasības lietisko pierādījumu glabāšanas un iznīcināšanas kārtībai, un nav noteikti kritēriji saskaņā, ar kuriem lietiskie pierādījumi tiek atstāti glabāšanā pie procesa virzītāja vai nodoti glabāšanā Aģentūrai;
  - 8.2. nav noteikts, ka procesa virzītājam, kurš pieņem galīgo nolēmumu par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, ir pienākums to nosūtīt procesa virzītājam pie kura glabājas lietiskie pierādījumi, gadījumos, kad tie nav nodoti glabāšanā Aģentūrai;
  - 8.3. nav noteiktas atbildīgās amatpersonas par pilnīgu un precīzu lietisko pierādījumu glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu iekļaušanu procesuālajos izdevumos un līdz ar to no vainīgajām personām netiek atgūti no valsts budžeta izlietotie līdzekļi;
  - 8.4. saskaņā ar normatīvajiem aktiem² gan Aģentūra, gan Valsts ieņēmumu dienests vienlaikus ir izveidojis sistēmas, lai nodrošinātu mantas (Aģentūrā – lietisko pierādījumu un Valsts ieņēmumu dienestā – konfiscētās mantas) glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu, bez tam konfiscēto lietisko pierādījumu un mantas nodošana no Aģentūras Valsts ieņēmumu dienestam rada papildus izdevumus mantas pārvietošanai un atkārtotai novērtēšanai.
9. Valsts policijā netiek nodrošināta iekšējā normatīvā akta³ ievērošana, un konstatēti gadījumi, kad pretēji iekšējā normatīvā aktā noteiktajam lietiskie pierādījumi tiek glabāti

¹ Kriminālprocesa likums un Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumi Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu”, Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumi Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā”.

² Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumi Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” un Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumi Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā”.

³ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumi Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība”

izmeklētāju darba telpās un netiek veiktas lietisko pierādījumu inventarizācijas, kas rada risku, ka lietiskie pierādījumi var netikt saglabāti.

10. Aģentūrā izveidotā lietisko pierādījumu uzskaites un kontroles sistēma ir nepilnīga un nenodrošina precīzu informāciju par uzglabājamo lietisko pierādījumu apjomu, jo inventarizāciju dati neatbilst mantas faktiskajiem daudzumiem dabā, kas norāda, ka inventarizācijas tiek veiktas formāli, un lietisko pierādījumu uzskaites dati neatbilst procesa virzītāja mantas apskates protokolos uzrādītajiem daudzumiem.
11. Aģentūrā izveidotā sistēma nenodrošina procesa virzītāju savlaicīgu nolēmumu izpildi par lietisko pierādījumu realizāciju, iznīcināšanu vai atdošanu īpašniekam kā rezultātā nepamatoti tiek izlietoti budžeta līdzekļi lietisko pierādījumu glabāšanai, jo:
  - 11.1. Aģentūra savlaicīgi nesaņem procesa virzītāja nolēmumus par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, un revidējamajā periodā turpina glabāt lietiskos pierādījumus 143 lietās vai 19,3 % no kopējā lietu skaita, kurās ir pieņemts un stājies spēkā galīgais spriedums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem;
  - 11.2. no izlasē iekļautajām 33 kontroles lietām 11 gadījumos Aģentūra nav savlaicīgi uzsākusi procesa virzītāju nolēmumu par lietisko pierādījumu realizāciju, iznīcināšanu vai atdošanu īpašniekam kā rezultātā nepamatoti izlietoti valsts budžeta līdzekļi vismaz Ls 75 305.
12. Aģentūrā nav nodrošināta depozītu kontā ieskaitīto lietisko pierādījumu realizācijas rezultātā iegūto līdzekļu Ls 1 085 927 analītiskā uzskaite un netiek veikta konta inventarizācija, kā arī nav noteikta kārtība par rīcību ar depozītu kontā ieskaitītajiem līdzekļiem, kā rezultātā:
  - 12.1. depozītu kontā joprojām atrodas līdzekļi vismaz Ls 63 523 apmērā, kas saskaņā ar spriedumu bija jāpārskaita valsts budžetā vai jāatdod īpašniekam;
  - 12.2. depozītu konta līdzekļi vismaz Ls 10 015 apmērā izmantoti, neievērojot normatīvo aktu⁴ prasības un neatbilstoši mērķim, jo izmaksas mantas vērtības atlīdzināšanai krimināllietās, kurās mantas realizācijā nav gūti ieņēmumi, veiktas no citās krimināllietās iegūtajiem depozītu konta līdzekļiem.
13. No vainīgajām personām netiek piedzīti valsts budžeta līdzekļi pilnā apmērā, kurus Aģentūra izlietojusi lietisko pierādījumu glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai, jo:
  - 13.1. Aģentūrā nav nodrošināta precīzas informācijas uzkrāšana par katrā kontroles lietā izņemto lietisko pierādījumu pārņemšanas, glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu uzskaiti, kā rezultātā no izlasē iekļautajām 33 kontroles lietām 6 glabāšanas izdevumi bija aprēķināti nepareizi – kopā par maz izdevumos iekļaujot Ls 13 503;
  - 13.2. Aģentūra neievēro normatīvā akta⁵ prasības pēc lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas informēt procesa virzītāju par kopējiem izdevumiem, kas apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem.

Revidējamās jomas īss raksturojums

14. Atbilstoši normatīvajā aktā⁶ noteiktajam par lietisko pierādījumu kriminālprocesā var būt jebkura lieta, kas izmantota kā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīks vai saglabājusi noziedzīga nodarījuma pēdas, vai arī jebkādā citā veidā satur ziņas par faktiem un ir izmantojama pierādīšanā.

⁴ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12.4.apakšpunkts

⁵ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 24.punkts.

⁶ Kriminālprocesa likuma 134.panta pirmā daļa.

15. Normatīvajā aktā⁷ noteikts, ka:
  - 15.1. lietiskie pierādījumi, kurus nevar uzglabāt kopā ar pārējiem krimināllietas materiāliem, glabājami īpaši šim nolūkam paredzētās telpās. Ja šis nosacījums nav izpildāms, tie var glabāties Ministru kabineta noteiktajās iestādēs vai arī citā vietā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ja tiek nodrošināta to saglabāšana līdz galīgai jautājuma izlemšanai par turpmāko rīcību ar konkrēto lietu;
  - 15.2. naudu, vērtspapīrus, juvelierizstrādājumus, dārgmetālus un dārgakmeņus, indīgās, narkotiskās un psihotropās vielas, prekursorus, radioaktīvus un citus stratēģiskas nozīmes materiālus, kā arī ieročus, munīciju un sprāgstvielas, ja šīm lietām ir lietiskā pierādījuma nozīme, nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajām speciālajām iestādēm;
  - 15.3. nododot krimināllietas materiālus citam procesa virzītājam, lietiskos pierādījumus var atstāt glabāšanā pirmā procesa virzītāja lietisko pierādījumu glabāšanai noteiktajā vietā.
16. Procesā virzītāji saskaņā ar normatīvo aktu⁸ var būt:
  - 16.1. izmeklēšanā – izmeklētājs;
  - 16.2. kriminālvajāšanā – prokurors;
  - 16.3. sagatavojot lietu iztiesāšanai, kā arī no brīža, kad pasludināts nolēmums, ar kuru pabeigta tiesvedība attiecīgās instances tiesā, līdz lietas nodošanai nākamajai tiesu instancei vai nolēmuma izpildei – tiesnesis, kurš vada iztiesāšanu;
  - 16.4. iztiesāšanas laikā – tiesas sastāvs.
17. Saskaņā ar normatīvo aktu⁹ procesā virzītājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par lietisko pierādījumu nodošanu Aģentūrai to glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai:
  - 17.1. rakstiski (ja nepieciešams, arī elektroniski) paziņo par to Aģentūrai;
  - 17.2. lietiskos pierādījumus kopā ar apliecinātu krimināllietai pievienotā apskates protokola kopiju un apliecinātu nolēmuma kopiju nodod Aģentūrai tās telpās vai lietisko pierādījumu atrašanās vietā.
18. Saskaņā ar tiesību aktu¹⁰ ar 2009.gada 1.jūliju reorganizētas divas Iekšlietu ministrijas padotībā esošās tiesās pārvaldes iestādes – valsts aģentūra „Materiālās rezerves” un Iekšlietu īpašumu valsts aģentūra, tās apvienojot un to vietā izveidojot tiesās pārvaldes iestādi - Nodrošinājuma valsts aģentūru.
19. Saskaņā ar Aģentūras nolikumu¹¹, Aģentūra ir izveidota, lai nodrošinātu Iekšlietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu darbību nekustamo īpašumu, publisko iepirkumu un valsts materiālo rezervju jomā, kā arī veiktu normatīvajos aktos noteiktās darbības ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu, kas saistīta ar krimināllietām, administratīvo pārkāpumu lietās izņemto mantu un dokumentiem.

⁷ Kriminālprocesa likuma 237.panta pirmā, trešā, ceturtā daļa.

⁸ Kriminālprocesa likuma 27.panta otrā daļa.

⁹ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 11.1. un 11.2. apakšpunkts.

¹⁰ Ministru kabineta 20.04.2009.rīkojums Nr.244 „Par valsts aģentūras „Materiālās rezerves un Iekšlietu īpašumu valsts aģentūras reorganizāciju un Nodrošinājuma valsts aģentūras izveidi”.

¹¹ Ministru kabineta 12.10.2004. noteikumu Nr.847 „Valsts aģentūras „Materiālās rezerves” nolikums” 4.8., 4.9.un 4.10.apakšpunkts (spēkā līdz 30.06.2009) Ministru kabineta 30.06.2009. noteikumu Nr.693 „Nodrošinājuma valsts aģentūras nolikums”, 1. un 2.punkts un 4.7, 4.8., 4.9.apakšpunkts (spēkā no 01.07.2009) .

20. Lai nodrošinātu funkciju, kas saistīta ar krimināllietām saistīto lietisko pierādījumu glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu, Aģentūra veic šādus uzdevumus:
- 20.1. glabā, realizē vai iznīcina ar krimināllietām saistītos lietiskos pierādījumus saskaņā ar procesa virzītāja lēmumu krimināllietā;
  - 20.2. saskaņā ar procesa virzītāja lēmumu glabā arestēto mantu;
  - 20.3. saskaņā ar procesa virzītāja lēmumu atdod ar krimināllietu saistītos lietiskos pierādījumus un arestēto mantu attiecīgajām personām vai, ja lietiskie pierādījumi ir realizēti vai iznīcināti, atlīdzina to vērtību.
21. Aģentūras izdevumi, kas saistīti ar lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu, tiek segti no budžeta apakšprogrammas 29.03.00. „Lietisko pierādījumu glabāšana, realizācija un iznīcināšana” līdzekļiem. No minētās apakšprogrammas līdzekļiem tiek segti arī izdevumi administratīvo pārkāpumu lietās izņemtās mantas (tai skaitā arī transportlīdzekļu) glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai. 2008.gadā apakšprogrammā „Lietisko pierādījumu glabāšana, realizācija un iznīcināšana” Aģentūra kopā izlietojusi Ls 3,3 milj. Saskaņā ar Aģentūras pārskatu par Pārvaldes līguma¹² izpildi un finanšu resursu izlietojumu 2008.gadā no šīs apakšprogrammas izdevumu segšanai, kas saistīti ar lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanu, realizāciju un iznīcināšanu, 2008.gadā izlietoti Ls 890 255.
22. 2009. gadam budžeta apakšprogrammā „Lietisko pierādījumu glabāšana, realizācija un iznīcināšana” apstiprināti izdevumi Ls 2,35 milj. Saskaņā ar pārvaldes līguma atskaiti par 2009.gada 9 mēnešiem izdevumu, kas saistīti ar lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanu, realizāciju un iznīcināšanu, segšanai izlietoti Ls 1,33 milj.
23. Pēc Aģentūras reorganizācijas 2009.gada 1.jūlijā pārvaldes līgums starp jaunizveidotās Nodrošinājuma valsts aģentūras direktoru un iekšlietu ministru noslēgts 2009.gada 3.decembrī. Saskaņā ar pārskatu par pārvaldes līguma¹³ izpildi 2008.gadā un 2009.gada 9 mēnešos Aģentūra izpildījusi šādus rādītājus, kas saistīti ar lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu:

Aģentūras sasniegtie rezultātīvie rādītāji

1.tabula

Nr.p.k.	Rādītājs	Izpildīto uzdevumu skaits 2008.gadā	Izpildīto uzdevumu skaits 2009.gada 9 mēnešos
1.	Jaunu kontroles lietu reģistrēšana krimināllietās	486	290
2.	Pārņemšanas procesa jeb lēmuma izpildes nodrošināšana krimināllietu kontroles lietu ietvaros	486	290
3.	Iznīcināšanas procesa nodrošināšana krimināllietu kontroles lietu ietvaros	146	60
4.	Ar krimināllietām saistīto lietisko pierādījumu nodošana Valsts ieņēmumu dienestam, atdošana īpašniekam, īpašnieka pilnvarotajai personai atbilstoši procesa virzītāja lēmumiem krimināllietas ietvaros	222	181

¹² 25.11.08. pārvaldes līgums Nr.95 2008.-2010. gadam starp iekšlietu ministru un Aģentūras direktoru

¹³ Aģentūras 14.05.2009. „Kārtējais pārskats par pārvaldes līguma izpildi un finanšu resursu izlietojumu par 2008.gada divpadsmit mēnešiem” un 06.11.2009. „Kārtējais pārskats par Pārvaldes līguma izpildi un finanšu resursu izlietojumu par 2009.gada deviņiem mēnešiem”.

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

Lietisko pierādījumu glabāšana pie procesa virzītājiem

24. Normatīvais akts¹⁴ nosaka, ka:
- 24.1. lietiskie pierādījumi, kurus nevar uzglabāt kopā ar pārējiem krimināllietas materiāliem, glabājami īpaši šim nolūkam paredzētās telpās. Ja šis nosacījums nav izpildāms, tie var glabāties Ministru kabineta noteiktajās iestādēs vai arī citā vietā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ja tiek nodrošināta to saglabāšana līdz galīgā jautājuma izlemšanai par turpmāko rīcību ar konkrēto lietu;
  - 24.2. naudu, vērtspapīrus, juvelierizstrādājumus, dārgmetālus un dārgakmeņus, indīgās narkotiskās vai psihotropās vielas, prekursorus, radioaktīvus un citus stratēģiskas nozīmes materiālus, kā arī ieročus, munīciju un sprāgstvielas, ja šīm lietām ir lietiskā pierādījuma nozīme nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajām speciālajām iestādēm;
  - 24.3. nododot krimināllietas materiālus citam procesa virzītājam, lietiskos pierādījumus var atstāt glabāšanā pirmā procesa virzītāja lietisko pierādījumu glabāšanai noteiktajā vietā.
25. Saskaņā ar normatīvo aktu¹⁵ noteikti šādi lietisko pierādījumu un dokumentu glabāšanas termiņi un galīgā rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem:
- 25.1. lietiskos pierādījumus un dokumentus glabā, līdz tiesas spriedums stājas spēkā vai beidzas termiņš, līdz kuram var pārsūdzēt lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu;
  - 25.2. lietiskos pierādījumus, kuru ilgstoša uzglabāšana nav iespējama un kurus nevar atdot īpašniekam vai likumīgajam valdītājam vai kuru ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij, ar procesa virzītāja lēmumu nodod realizācijai vai iznīcināšanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;
  - 25.3. spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem – jāatdod īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, jākonfiscē vai jāiznīcina.
26. Normatīvais akts¹⁶ nosaka, ka:
- 26.1. naudu, kura tās specifisko pazīmju dēļ ir atzīta par lietisko pierādījumu, kā arī vērtspapīrus, banku izdotus akreditīvus, vekselus, akcijas un citas naudas dokumentus, juvelierizstrādājumus, dārgakmeņus un dārgmetālus (iesaiņotus un apzīmogotus) glabā tikai Ģenerālprokuratūras vai attiecīgās izmeklēšanas iestādes lietisko pierādījumu glabātavas seifā;
  - 26.2. naudu, kura nav jāsaglabā konkrētajās naudas zīmēs, ieskaita un glabā Ģenerālprokuratūras vai attiecīgās izmeklēšanas iestādes speciālajā depozītu kontā;
  - 26.3. ieročus un to sastāvdaļas, munīciju un tās sastāvdaļas, sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises un to sastāvdaļas, indīgas vielas un to komponentus, narkotiskās un psihotropās vielas, prekursorus glabā attiecīgās pirmstiesas izmeklēšanas iestādes telpās, kas aprīkotas ar apsardzes signalizāciju un

¹⁴ Kriminālprocesa likuma 237.panta pirmā, trešā un ceturtā daļa.

¹⁵ Kriminālprocesa likuma 239.panta pirmā un trešā daļa, 240. panta pirmā daļa.

¹⁶ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 2., 3., 4., 5., 6., 7.punkts.

nodrošinātas ar bruņotu apsardzi. Pēc ekspertīzes veikšanas minētos priekšmetus glabā Valsts policijas ekspertīžu iestādēs līdz laikam, kad spēkā stājas nolēmums par galīgo rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem;

- 26.4. radioaktīvu vielu un citu stratēģiskas nozīmes materiālu glabāšanu saskaņo ar specializētajām valsts institūcijām;
  - 26.5. lietiskos pierādījumus, kuru pārvietošana nav iespējama, glabā to atrašanas vietā, un tos nodod glabāšanā fiziskajai vai juridiskajai personai;
  - 26.6. lietiskos pierādījumus, kurus nevar glabāt īpaši šim nolūkam paredzētās telpās, procesa virzītājs nodod glabāšanā Aģentūrā līdz galīgai jautājuma izlemšanai par turpmāko rīcību ar konkrēto lietu. Dzīvnieku, kas atzīts par lietisko pierādījumu, procesa virzītājs pēc saskaņošanas ar Pārtikas un veterināro dienestu nekavējoties nodod glabāšanā fiziskai vai juridiskai personai, kura var nodrošināt atbilstošu dzīvnieku turēšanas noteikumu ievērošanu, un par to informē aģentūru ne vēlāk kā triju darbdienu laikā.
27. Revīzijā tika veikta Aģentūras, Valsts policijas, Valsts ieņēmumu dienesta un Prokuratūras iekšējo normatīvo aktu, kas nosaka lietisko pierādījumu glabāšanas kārtību, analīze. Saskaņā ar iekšējiem normatīvajiem aktiem¹⁷ Valsts policijā, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldē un Prokuratūrā ir jāizveido mantu glabātavas un jānozīmē atbildīgās amatpersonas, kuras pieņem, reģistrē un izsniedz saņemtās mantas un atbild par to saglabātību glabātavā.
  28. Valsts policijas un Prokuratūras iekšējos normatīvajos aktos¹⁸ noteikta prasība, ka mantas, kas netiek glabātas lietas materiālā, iestādes depoziņā vai nav nodotas glabāšanā citās iestādēs, glabājamās tikai iestādes mantu glabātuvēs. Prokuratūrā noteikts, ka kategoriski aizliegts lietiskos pierādījumus glabāt procesa virzītāja kabinetā vai mājās, kā arī lietot tos personīgām vajadzībām. Valsts ieņēmumu dienesta normatīvais akts¹⁹ pieļauj glabāt lietiskos pierādījumus arī kopā ar krimināllietas materiāliem, t.i. pie izmeklētājiem.
  29. Normatīvie akti²⁰ nosaka, ka Valsts policijā un Prokuratūrā vismaz reizi gadā jāveic lietisko pierādījumu inventarizācija, kā arī, ka Valsts policijā atbildīgajai amatpersonai ne retāk kā reizi sešos mēnešos Iekšlietu ministrijas Informācijas centra informācijas sistēmās jāpārbauda ar glabāšanā nodoto lietisko pierādījumu, mantu saistīto krimināllietu un administratīvo pārkāpuma lietu lietvedības virzība. Konstatējot, ka krimināllietā vai

---

¹⁷ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumi Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība” un Latvijas Republikas Prokuratūras 21.05.2008. pavēle Nr.64 „Instrukcija par lietisko pierādījumu un citu kriminālprocesos izņemto priekšmetu uzskaites un glabāšanas kārtību prokuratūras iestādēs” un Valsts ieņēmumu dienesta 13.07.2009. kārtība Nr.33 „Kārtība, kādā tiek organizēta kriminālprocesuālo dokumentu aprīte apstiprināšana un uzskaitē Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldē”.

¹⁸ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumu Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība” 3., 4., 5., 6., 7. un 8.punkts un Latvijas Republikas Prokuratūras 21.05.2008. pavēles Nr.64 „Instrukcija par lietisko pierādījumu un citu kriminālprocesos izņemto priekšmetu uzskaites un glabāšanas kārtību prokuratūras iestādēs” 2.1, 2.3., 2.4., 2.5., 2.8., 2.9.apakšpunkts.

¹⁹ Valsts ieņēmumu dienesta 13.07.2009. kārtības Nr.33 „Kārtība, kādā tiek organizēta kriminālprocesuālo dokumentu aprīte apstiprināšana un uzskaitē Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldē” 11. un 12.punkts.

²⁰ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumu Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība” 31.punkts un Latvijas Republikas Prokuratūras 21.05.2008. pavēles Nr.64 „Instrukcija par lietisko pierādījumu un citu kriminālprocesos izņemto priekšmetu uzskaites un glabāšanas kārtību prokuratūras iestādēs” 3.1.un 3.3.apakšpunkts.

administratīvā pārkāpuma lietā pieņemts galīgais lēmums vai spriedums, bet tajā nav norādes par rīcību ar lietisko pierādījumu, mantu, atbildīgajai amatpersonai rakstiski jālūdz amatpersonai, kura veic lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, izmeklētājam, prokuroram vai tiesai precizēt turpmāko rīcību ar lietisko pierādījumu, mantu. Prokuratūras iestādēs virsprokuroram ne retāk kā reizi gadā jānodrošina pārbaudes par savlaicīgu tiesas spriedumu un procesa virzītāja lēmumu izpildi attiecībā uz galīgo rīcību ar konkrētajiem lietiskajiem pierādījumiem.

30. Ārējos normatīvajos aktos nav noteikts, ka procesa virzītājam, kurš pieņem galīgo nolēmumu, ir pienākums nosūtīt galīgo nolēmumu par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem procesa virzītājam pie kura glabājas lietiskie pierādījumi, gadījumos, kad tie nav nodoti glabāšanā Aģentūrai.
31. Pārbaudot lietisko pierādījumu glabāšanu Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Saulkrastu iecirknī konstatēts, ka lietiskie pierādījumi glabājas 103 lietās no kurām 19 lietas ir nodotas kriminālvajāšanai un vairs neatrodas iecirkņa lietvedībā. Saskaņā ar atbildīgās amatpersonas sniegto informāciju, lai uzzinātu, vai lietās pieņemts galīgais nolēmums par glabāšanu atbildīgā amatpersona Iekšlietu ministrijas Informācijas centra informācijas sistēmās pārbauda krimināllietu virzību. Gadījumos, kad tiesa ir pieņēmusi galīgo nolēmumu, policijas atbildīgā amatpersona rakstiski lūdz izsniegt tiesas spriedumus un pēc to saņemšanas uzsāk spriedumu izpildi.
32. Par Valsts policijas iekšējā normatīvā akta²¹ prasību ievērošanu tika veiktas pārbaudes Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Saulkrastu iecirknī un 2. iecirknī un konstatēts, ka lietisko pierādījumu inventarizācija dabā Saulkrastu iecirknī veikta mainoties atbildīgajai personai 2008.gada 1.jūlijā un kārtējā inventarizācija veikta 2009.gada 16.novembrī, bet 2. iecirknī lietisko pierādījumu inventarizācija dabā nav veikta.
33. Saskaņā ar Prokuratūras iekšējo normatīvo aktu²², ja procesa virzītājs ir pieņēmis lēmumu par lietisko pierādījumu iznīcināšanu, prokuratūras iestādes virsprokurora norīkotajai amatpersonai divu pieaicinātu personu klātbūtnē, jāiznīcina lēmumā norādītie lietiskie pierādījumi, par ko jā sastāda attiecīgs akts.
34. Valsts policijas un Valsts ieņēmumu dienesta iekšējā normatīvajā aktā²³ nav noteikts vai un kā procesa virzītāji iznīcina lietiskos pierādījumus, kuri nav nodoti Aģentūrai vai prokuroram kopā ar krimināllietas materiāliem un ir stājies spēkā galīgais spriedums krimināllietā, kā arī, kā rīkoties gadījumos, ja izmeklētājs izbeidz krimināllietu, bet lietiskie pierādījumi glabājas Valsts policijas vai Valsts ieņēmumu dienesta glabātuvēs.
35. Lai gan Valsts policijas iekšējos normatīvajos aktos nav noteikts, vai un kā procesa virzītāji iznīcina lietiskos pierādījumus, gadījumos, kad lietiskie pierādījumi līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai glabājas Valsts policijā, konstatēts, ka lietiskie pierādījumi Valsts policijā tiek iznīcināti. Rīgas reģiona pārvaldes Saulkrastu iecirknī lietiskie pierādījumi pēc galīgā nolēmuma saņemšanas tiek iznīcināti sadedzinot vai mehāniski sabojājot. Tā piemēram, saskaņā ar lietisko pierādījumu iznīcināšanas aktiem, drēbes, plastmasas

---

²¹ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumu Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība”

²² Latvijas Republikas Prokuratūras 21.05.2008. pavēles Nr.64 „Instrukcija par lietisko pierādījumu un citu kriminālprocesos izņemto priekšmetu uzskaites un glabāšanas kārtību prokuratūras iestādēs” 2.20.apakšpunkts.

²³ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumu Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība” un Valsts ieņēmumu dienesta 13.07.2009. kārtība Nr.33 „Kārtība, kādā tiek organizēta kriminālprocesuālo dokumentu aprīte apstiprināšana un uzskaitē Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldē”.

kannas un pudeles tiek sadedzinātas, stikla pudeles tiek sasistas, citas nedegošas lietas t.sk. televizors „Panasonic” iznīcināts sasitot ar āmuru un izmetot atkritumu tvertnē.

36. Revīzijas laikā izlases veidā veiktas pārbaudes par lietisko pierādījumu glabāšanu Valsts policijā un Prokuratūrā, kā arī iegūta informācija no Valsts ieņēmumu dienesta, par lietisko pierādījumu glabāšanu Muitas kriminālpārvaldē:

36.1. saskaņā ar saņemto informāciju no Iekšlietu ministrijas Informācijas centra uzturētā Noziedzīgu nodarījumu reģistra, par Valsts policijas amatpersonu ierosinātajiem kriminālprocesiem revidējamā periodā, konstatēts, ka gadījumos, kad datu bāzē ir uzrādīta informācija par izņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem un tie ir bijuši liela apjoma, lietiskie pierādījumi nodoti glabāšanā Aģentūrai. Neliela apjoma lietiskie pierādījumi vairumā gadījumu tiek glabāti pie procesa virzītāja. Revīzijas laikā tika veiktas pārbaudes par lietisko pierādījumu glabāšanu Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldē un Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Jūrmalas iecirknī. Ekonomikas policijas pārvaldē lietisko pierādījumu glabāšanai nav ierīkota atsevišķa glabātuve, bet, pārbaudot piecās krimināllietās izņemto lietisko pierādījumu glabāšanu, konstatēts, ka trīs lietās izņemtie lietiskie pierādījumi glabājas seifos izmeklētāju darba telpās. Pārbaudītajās lietās seifos atradās 23 pāri apavi ar preču zīmes „Puma” attēliem, mobilie telefoni un pulksteņi, kā arī 10 paciņas cigaretes. Pārējās divās lietās izņemtie lietiskie pierādījumi pēc lietas nodošanas kriminālvajāšanai kopā ar lietas materiāliem nodoti prokuroram;

36.2. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Jūrmalas iecirknī ir iekārtota lietisko pierādījumu, mantas glabātuve, norīkota atbildīgā persona un ir iekārtots mantu uzskaites žurnāls. Saskaņā ar Jūrmalas iecirkņa amatpersonu sniegto informāciju glabātuvē tiek nodoti lietiskie pierādījumi krimināllietās, kurās izmeklēšana ir ilgstoša, bet pārējos gadījumos lietiskie pierādījumi glabājas izmeklētāja darba telpā un tiek nodoti prokuroram kopā ar lietas materiāliem. Pārbaudot lietisko pierādījumu glabāšanu četros Jūrmalas iecirkņa procesa virzītāju ierosinātajos kriminālprocesos, konstatēts, ka divos gadījumos manta nodota prokuroram kopā ar krimināllietas materiāliem. Pārējās divās lietās izņemts šķidrums ar alkoholam raksturīgu smaržu un nodots ekspertīzei, kur pēc tam tas iznīcināts;

36.3. Valsts kontrole saņēma no Valsts ieņēmumu dienesta informāciju par revidējamā periodā ierosinātajiem kriminālprocesiem un tajos izņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem, kā arī par lietisko pierādījumu glabāšanas vietām. Saskaņā ar sniegto informāciju²⁴ revidējamā periodā Muitas kriminālpārvalde ierosinājusi 172 kriminālprocesus, kuros izņemti lietiskie pierādījumi, no tiem 32 krimināllietās lietiskie pierādījumi pēc izņemšanas nodoti glabāšanā Aģentūrai, bet pārējās lietās lietiskie pierādījumi nodoti Valsts policijas kriminālistikas pārvaldei (narkotikas, psihotropās vielas), nodoti ekspertīzes iestādei (alkohols) vai arī tie glabāti Muitas kriminālpārvaldē. Analizējot sniegto informāciju, konstatēts, ka procesa virzītāji (izmeklētāji) nepiemēro vienotus kritērijus lietiskā pierādījuma glabāšanas vietas izvēlei, jo, piemēram, vienā lietā izņemtās 2920 cigaretes (aptuveni 146 paciņas) nodotas glabāšanā Aģentūrai, bet citās lietās, kurās izņemti lielāki apjomi, piemēram, 15 200 cigaretes (aptuveni 760 paciņas) vai 13 400 cigaretes (aptuveni 670 paciņas), lietiskie pierādījumi līdz lietas nodošanai kriminālvajāšanai glabāti pie izmeklētājiem Muitas kriminālpārvaldē;

---

²⁴ Valsts ieņēmumu dienesta 10.09.2009. vēstule Nr.20.1/772 „Par informācijas sniegšanu Valsts kontrolei revīzijas lietā Nr.5.1-2-17/2009” un Valsts ieņēmumu dienesta 01.10.2009. vēstule Nr.20.1/19500 „Par informācijas sniegšanu revīzijas lietā Nr.5.1-2-17/2009”.

- 36.4. par trīs lietās izņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem, kurus Muitas kriminālpārvalde nodeva Muitas lietu prokuratūrai, veiktas pārbaudes Muitas lietu prokuratūrā un konstatēts, ka pēc galīgā nolēmuma pieņemšanas par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem veikta cigarešu (kopā 21 600 cigaretes jeb aptuveni 1080 paciņas) iznīcināšana tās mehāniski sabojājot. Par mantas iznīcināšanu sastādīti akti.

Secinājumi

37. Ārējie normatīvie akti skaidri nenosaka lietisko pierādījumu glabāšanas un iznīcināšanas pie procesa virzītājiem, kā arī nodošanas nākamajam procesa virzītājam kārtību un iekšējie normatīvie akti Valsts policijā, Valsts ieņēmumu dienestā un Prokuratūras iestādēs nenodrošina, ka lēmumi par lietisko pierādījumu glabāšanas vietu, nodošanu nākamajam procesa virzītājam, kā arī lietisko pierādījumu iznīcināšana notiek pēc vienotiem principiem, jo:
- 37.1. Valsts ieņēmumu dienesta iekšējais normatīvais akts²⁵ pieļauj Muitas kriminālpārvaldē lietisko pierādījumu glabāšanu kopā ar krimināllietas materiāliem un līdz ar to līdz lietas nodošanai kriminālvajāšanai vairumā gadījumu lietiskie pierādījumi tiek glabāti procesa virzītāju (izmeklētāju) darba telpās;
- 37.2. Valsts policijas iekšējais normatīvais akts²⁶ nosaka, ka lietiskie pierādījumi, ko nevar glabāt krimināllietas materiālā, jāglabā Valsts policijas mantu glabātuvē;
- 37.3. Prokuratūras iekšējais normatīvais akts²⁷ nosaka, ka lietiskos pierādījumus, ko nevar glabāt krimināllietas materiālā jāglabā Prokuratūras lietisko pierādījumu glabātavās un kategoriski aizliegts lietiskos pierādījumus glabāt procesa virzītāja kabinetā vai mājās, kā arī lietot tos personīgām vajadzībām;
- 37.4. Prokuratūras iekšējais normatīvs²⁸ nosaka kārtību, kādā lietiskie pierādījumi prokuratūras iestādēs tiek iznīcināti, bet Valsts policijas un Valsts ieņēmumu dienesta normatīvajos aktos nav noteikta lietisko pierādījumu iznīcināšanas kārtība;
- 37.5. atbildīgo institūciju iekšējos normatīvajos aktos nav noteikti kritēriji saskaņā, ar kuriem lietiskie pierādījumi tiek atstāti glabāšanā pie procesa virzītājiem vai nodoti glabāšanā Aģentūrai – piemēram, cigaretes Muitas kriminālpārvaldē vienā gadījumā tiek nodotas Aģentūrai, bet citā gadījumā, kad izņemtie apjomi ir lielāki, glabājas pie procesa virzītāja (izmeklētāja).
38. Valsts policijā netiek nodrošinātas iekšējā normatīvā akta²⁹ prasības, jo lietiskie pierādījumi tiek glabāti arī procesa virzītāju (izmeklētāju) darba telpās un ne visās Valsts policijas struktūrvienībās tiek veikta lietisko pierādījumu inventarizācija.
39. Nenosakot ārējā normatīvajā aktā³⁰ pienākumu pēc galīgā nolēmuma par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem pieņemšanas nekavējoties paziņot par to procesa virzītājam pie

²⁵ Valsts ieņēmumu dienesta 13.07.2009. kārtības Nr.33 „Kārtība, kādā tiek organizēta kriminālprocesuālo dokumentu aprīte apstiprināšana un uzskaitē Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldē” 12.punkts.

²⁶ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumu Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība” 3.punkts.

²⁷ Latvijas Republikas Prokuratūras 21.05.2008. pavēles Nr.64 „Instrukcija par lietisko pierādījumu un citu kriminālprocesos izņemto priekšmetu uzskaites un glabāšanas kārtību prokuratūras iestādēs” 2.3.apakšpunkts.

²⁸ Latvijas Republikas Prokuratūras 21.05.2008. pavēles Nr.64 „Instrukcija par lietisko pierādījumu un citu kriminālprocesos izņemto priekšmetu uzskaites un glabāšanas kārtību prokuratūras iestādēs” 2.20.apakšpunkts.

²⁹ Valsts policijas 27.10.2008. noteikumu Nr.18 „Valsts policijas glabātavās, glabātavu seifos un deponēto līdzekļu kontos glabājamo kriminālprocesā esošo lietisko pierādījumu, arestēto mantu un administratīvā pārkāpuma lietās uzņemto mantu pieņemšanas glabāšanas, izsniegšanas, uzskaites un kontroles kārtība” 3.,31. un 37.punkts.

³⁰ Kriminālprocesa likums.

kura glabājas lietiskie pierādījumi, netiek nodrošināta savlaicīga nolēmuma izpilde par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Ieteikums

40. Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar citām valsts iestādēm rosināt grozījumus ārējos normatīvajos aktos, kas nodrošinātu:

40.1. vienotu kārtību lietisko pierādījumu glabāšanai un iznīcināšanai;

40.2. savlaicīgu nolēmuma par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem saņemšanu un izpildi.

Lietisko pierādījumu un arestētās mantas uzskaitē un inventarizēšana Aģentūrā

Konstatējumi

41. Aģentūrā lietisko pierādījumu glabāšanas kārtību un uzskaiti nosaka iekšējais normatīvais akts³¹, saskaņā ar kuru:

41.1. pēc procesa virzītāja vai atbildīgās iestādes lēmuma par mantas nodošanu Aģentūrai glabāšanā Aģentūras Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas (līdz 01.07.2009. Izņemto lietu pārņemšanas daļa) uzskaites speciālists (turpmāk - atbildīgais uzskaites speciālists), kuram procesa virzītāja lēmuma izpildes organizēšanai nodota attiecīgā lieta:

41.1.1. sazinās ar procesa virzītāju un precizē mantas saņemšanas vietu, mantas apjomu, kvalitāti, iepakojumu u.t.t.;

41.1.2. ja mantas pārņemšanu vai glabāšanu ar Aģentūras pašu resursiem nevar nodrošināt, atbildīgais uzskaites speciālists rezervē nepieciešamos resursus saskaņā ar Aģentūras jau noslēgtajiem līgumiem publisko iepirkumu jomā par attiecīgo pakalpojumu saņemšanu vai organizē līguma slēgšanu par attiecīgo pakalpojumu saņemšanu;

41.1.3. trīs darba dienu laikā pieņem un uzskaita mantu, sastādot lietisko pierādījumu pieņemšanas un nodošanas aktu, un novieto mantu glabāšanas vietā;

41.1.4. nodod kontroles lietu Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļai (līdz 01.07.2009. Izņemto lietu kontroles daļa) pieņemšanas un nodošanas akta reģistrācijai.

42. Saskaņā ar normatīvo aktu³² Aģentūra iekārto atsevišķu lietu, kurā glabājami visi dokumenti, kas attiecas uz konkrēto procesa virzītāja lēmumu. 2009.gada 30.septembrī Aģentūras informācijas sistēmā AKLIS bija reģistrēta informācija par 1816 lietām, no kurām 1076 lietās bija stājies spēkā un izpildīts procesa virzītāja galīgais nolēmums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, un 740 lietās lietiskie pierādījumi glabājās Aģentūrā.

43. Mantas uzskaitē tiek veikta informācijas sistēmā AKLIS un par katru kontroles lietu tiek ievadīti šādi būtiskākie dati:

43.1. krimināllietas numurs, datums un procesa virzītājs;

43.2. kontroles lietas numurs Aģentūras reģistrā un lietas statuss – aktīva vai arhivēta;

43.3. mantas saņemšanas datums, nosaukums, daudzums;

43.4. mantas glabāšanas vieta;

43.5. saņemto nolēmumu par glabāšanu, realizēšanu vai iznīcināšanu datums, numurs;

43.6. mantas novērtējums pirms realizācijas vai iznīcināšanas;

³¹ Aģentūras 18.10.2006. kārtība Nr.12/2006 „Lietisko pierādījumu, arestētās un izņemtās mantas un izņemto dokumentu glabāšanas kārtība”.

³² Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12.5.apakšpunkts.

- 43.7. mantas realizācijas, iznīcināšanas vai atdošanas datums, akta numurs.
44. Lietisko pierādījumu pieņemšanu, uzskaiti un procesa virzītāja nolēmumu izpildi nodrošina septiņi Aģentūras atbildīgie uzskaites speciālisti, kuriem procesa virzītāja lēmuma izpildes organizēšanai tiek nodotas konkrētas lietas un trīs Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas vecākās referentes. Atbildīgo uzskaites speciālistu galvenie pienākumi ir nodrošināt ar krimināllietām saistīto lietisko pierādījumu un arestētās mantas pieņemšanu un izsniegšanu, organizēt mantas pārvietošanas, iekraušanas un izkraušanas darbu veikšanu, kā arī nodrošināt mantas saglabātību pieņemšanas procesā. Savukārt Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas vecāko referentu galvenie pienākumi ir nodrošināt savlaicīgu mantas pieņemšanas uzskaiti informācijas sistēmā AKLIS un savlaicīgu informācijas ievadīšanu sistēmā par mantas virzību.
45. Saskaņā ar Aģentūras kārtību³³ par noliktavu telpu un atklātās norobežotās teritorijas apsardzi un mantas saglabātību glabāšanas procesā atbild Materiālo rezervju nodaļas (līdz 01.07.2009. nodrošinājuma daļas „Piedruja”) vadītājs, kura amata aprakstā³⁴ noteikti amata pienākumi - koordinēt un nodrošināt valsts materiālo rezervju uzglabāšanu, ar krimināllietām saistīto lietisko pierādījumu un arestētās mantas, kā arī administratīvo pārkāpumu lietā izņemtās mantas glabāšanu. Materiālo rezervju nodaļas vadītāja padotībā ir divi noliktavas pārziņi, kuru amata aprakstos³⁵ noteikti amata pienākumi uzskaitīt noliktavā novietotās vērtības un veikt nepieciešamos darbus, lai nodrošinātu ar krimināllietām saistīto lietisko pierādījumu, arestētās mantas glabāšanu.
46. Izlases kārtībā pārbaudot kontroles lietas tika konstatēts, ka, lai gan mantu konkrētajā kontroles lietā pieņem un novieto noliktavā atbildīgais uzskaites speciālists, kurš ar Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas vadītāja vīzu ir nozīmēts kā atbildīgais par pārņemšanu, tālākās darbības ar lietiskajiem pierādījumiem veic jebkurš cits uzskaites speciālists. Aģentūrā nav nozīmētas konkrētas atbildīgās personas, kas atbild par mantu saglabātību glabāšanas laikā. Revīzijas laikā pārbaudot mantu pieņemšanas nodošanas aktus, inventarizācijas sarakstus u.c. dokumentus netika konstatēts, ka mantas pieņemšanā, nodošanā un inventarizēšanā būtu piedalījušies un dokumentus parakstījuši Materiālo rezervju nodaļas vadītājs vai noliktavas pārziņi, kuriem saskaņā ar amata aprakstiem jānodrošina noliktavā novietoto vērtību uzskaiti un jāizsniedz no noliktavas materiālās vērtības. Faktiski mantu pieņem un izsniedz, kā arī pieņemšanas un izsniegšanas dokumentus paraksta un mantu noliktavā izvieto tikai Aģentūras uzskaites speciālisti.
47. Aģentūra, pieņemot lietiskos pierādījumus, no procesa virzītājiem saņem procesa virzītāja lēmumu un mantas apskates protokolu un sastāda mantas pieņemšanas – nodošanas aktu, kuru paraksta procesa virzītājs un Aģentūras uzskaites speciālists, kuram procesa virzītāja lēmuma izpildes organizēšanai tiek nodota konkrēta kontroles lieta. Izlases kārtībā veicot 33 kontroles lietu dokumentu pārbaudi un procesa virzītāja iesniegto mantas apskates protokolu un informācijas sistēmas AKLIS datu salīdzināšanu, konstatēts, ka vairākos gadījumos procesa virzītāja mantas apskates protokolā, Aģentūra mantas pieņemšanas aktā un informācijas sistēmā AKLIS mantas ir uzskaitītas atšķirīgi.
48. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**
49. Inventarizācijas komisija Aģentūrā un pie komersantiem veic glabāšanā esošo mantu inventarizāciju reizi gadā pēc stāvokļa uz 31.decembri. Inventarizācijas sarakstos mantas norādītas par katru kontroles lietu un glabāšanas vietu atsevišķi. Sakarā ar Aģentūras

³³ Aģentūras 18.10.06. iekšējās kārtības Nr.12/2006 „Lietisko pierādījumu, arestētās un izņemtās mantas un izņemto dokumentu glabāšanas kārtība” 10.punkts.

³⁴ 08.08.2007. Nodrošinājuma daļas „Piedruja” vadītāja amata apraksta 5.7., 5.8.,5.9.,5.10.apakšpunkti un 03.07.2009. Materiālo rezervju nodaļas vadītāja amata apraksta 9.5.apakšpunkts

³⁵ 01.07.2009. noliktavas pārziņu amata aprakstu 9.3.,9.4., 9.5.,9.6.,9.8.apakšpunkti

reorganizāciju ar 2009.gada 1.jūliju tika veikta papildus inventarizācija pēc stāvokļa uz 2009.gada 30.jūniju.

50. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**

50.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

50.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

50.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

51. Veicot mantas apskati Aģentūras noliktavās, konstatēts, ka ne vienmēr uz mantām vai iepakojumiem norādīti kontroles lietu vai krimināllietu numuri, pēc kuriem būtu iespējams identificēt mantas piederību konkrētai lietai, mantu iepakojumiem nav pievienoti mantas saraksti, kā arī iepakojumu nav nozīmogojis procesa virzītājs un mantai ir brīva piekļuve jebkuram, kurš var iekļūt noliktavas telpās. Aģentūrā nav nozīmētas atbildīgās personas, kas atbild par mantu saglabātību konkrētā noliktavas telpā, bet noliktavu telpās iekļūt var visi uzskaites speciālisti.

Secinājums

52. Aģentūrā izveidotā lietisko pierādījumu uzskaites un kontroles sistēma ir nepilnīga un nenodrošina precīzu informāciju par uzglabājamo lietisko pierādījumu apjomu jo:

52.1. netiek veikta precīza lietisko pierādījumu uzskaites un Aģentūras lietisko pierādījumu uzskaites dati neatbilst procesa virzītāja mantas apskates protokolos uzrādītajiem lietisko pierādījumu daudzumiem;

52.2. Aģentūrā nav nozīmētas atbildīgās personas par lietisko pierādījumu saglabāšanu;

52.3. lietisko pierādījumu inventarizācija Aģentūras noliktavās un teritorijā faktiski nav veikta un inventarizācijas dati neatbilst mantas daudzumiem dabā.

Ieteikumi

53. Lai nodrošinātu uzskaites datu un lietisko pierādījumu faktisko atlikumu atbilstību, Aģentūrā veikt atkārtotu lietisko pierādījumu inventarizāciju.

54. Lai nodrošinātu mantas saglabātību:

54.1. noteikt mantas uzskaites kārtību, kas nodrošinātu Aģentūras uzskaites datu atbilstību procesa virzītāja mantas apskates protokolā uzrādītajiem lietisko pierādījumu daudzumiem, un lietiskie pierādījumi noliktavās būtu identificējami atbilstoši kontroles lietu vai krimināllietu numuriem;

54.2. nozīmēt atbildīgās personas par lietisko pierādījumu pieņemšanu noliktavā, glabāšanu un izsniegšanu.

Lietisko pierādījumu un arestētās mantas pieņemšana glabāšanā un glabāšana Aģentūrā

Konstatējumi

55. Revidējamā periodā lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanu Aģentūra nodrošināja savās noliktavās un teritorijā Rīgā, Piedrujas ielā un Aģentūras nodrošinājuma nodaļā „Rēznas” Rēzeknē, Noliktavas ielā. Aģentūrai Rīgā, Piedrujas ielā ir trīs noliktavas ar kopējo platību ir 6600 m² no tām 3525 m² ir apkurināmas telpas, un 3075 m² neapkurināmas telpas.

56. Teritorijā Rīgā, Piedrujas ielā 600 m² platībā tiek glabāti transportlīdzekļi, kā arī konteineri u.c. lielparīta mantas. Rēzeknē, Noliktavas ielā pārsvarā tiek glabāti Latgales reģionā krimināllietās izņemtie transportlīdzekļi un naftas produkti. Lielākā daļa krimināllietās izņemto transportlīdzekļu tiek glabāti Aģentūrai piederošajā stāvlaukumā, Rīgā, Krustpils ielā.

57. Līgumus ar komersantiem Aģentūra slēgusi par liela apjoma, nestandarta vai bīstamu mantu, kuras nav iespējams pārvietot vai glabāt Aģentūras teritorijā vai noliktavās, glabāšanu, piemēram – par kuģa platformas, liela apjoma šķidrā mazgāšanas līdzekļa glabāšanu, dzelzeļa cisternu nomu, lai nodrošinātu izņemtā nenedaturēta etilspirta glabāšanu u.c. Tāpat slēgti līgumi par citu pakalpojumu, kas nodrošina procesa virzītāju nolēmumu par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu, saņemšanu no komersantiem – par transportlīdzekļu pārvietošanu, liela apjoma tabakas izstrādājumu iznīcināšanu, naftas produktu iznīcināšanu, kraušanas pakalpojumiem u.c.
58. Saskaņā ar normatīvo aktu³⁶ procesa virzītājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par lietisko pierādījumu nodošanu Aģentūrai glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai:
- 58.1. rakstiski (ja nepieciešams, arī elektroniski) paziņo par to Aģentūrai;
- 58.2. lietiskos pierādījumus kopā ar apliecinātu krimināllietai pievienotā apskates protokola kopiju un apliecinātu nolēmuma kopiju nodod Aģentūrai tās telpās vai lietisko pierādījumu atrašanās vietā.
59. Saskaņā ar normatīvo aktu³⁷ Aģentūra pēc minēto dokumentu saņemšanas:
- 59.1. nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pieņem un uzskaita lietiskos pierādījumus un sastāda lietisko pierādījumu vai arestētās mantas pieņemšanas un nodošanas aktu;
- 59.2. nekavējoties organizē lietisko pierādījumu glabāšanu realizāciju vai iznīcināšanu.
60. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 60.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 60.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 60.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
61. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 61.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 61.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
62. Saskaņā ar normatīvo aktu³⁸ procesa virzītājs lietiskos pierādījumus, kuru ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij, nodod Aģentūrai realizācijai vai iznīcināšanai. Ja procesa virzītāja nolēmumu nav iespējams izpildīt vai nolēmuma izpilde rada valstij zaudējumus, Aģentūra nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā informē procesa virzītāju par nepieciešamību pieņemt citu nolēmumu. Procesā virzītājs izvērtē Aģentūras sniegto informāciju un 10 darbdienu laikā informē Aģentūru par pieņemto lēmumu.
63. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 63.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 63.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 63.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

---

³⁶ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 11.1. un 11.2. apakšpunkts.

³⁷ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12. 1. un 12.2.apakšpunkts.

³⁸ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 9.punkts un 25.punkts.

64. Mantas pārņemšanas, glabāšanas un iznīcināšanas izdevumu uzskaiti un uzkrāšanu par katru kontroles lietu atsevišķi veic Aģentūras Finanšu un grāmatvedības nodaļas (līdz 01.07.2009. Finanšu plānošanas un grāmatvedības daļa) grāmatvede. Saskaņā ar Aģentūras normatīvo aktu³⁹ uzskaites speciālistam, kurš nozīmēts par attiecīgās krimināllietas lietisko pierādījumu pārņemšanu, ir jāinformē Aģentūras Finanšu un grāmatvedības nodaļa par noslēgtajiem līgumiem un izlietotajiem Aģentūras personāla un tehniskajiem resursiem lietisko pierādījumu un izņemto dokumentu pārvietošanas un glabāšanas izdevumiem. Atbildīgās Finanšu un grāmatvedības nodaļas grāmatvedes amata aprakstā⁴⁰ noteikts uzdevums veikt izdevumu aprēķinus, kas saistīti ar lietisko pierādījumu krimināllietās uzskaiti, pārvietošanu, glabāšanu un iznīcināšanu.
65. Aģentūras direktors 2007.gada 1.septembrī apstiprinājis kalkulācijas lietisko pierādījumu glabāšanas, transportēšanas un kraušanas izdevumiem:
  - 65.1. mantas glabāšana neapkurinātās Aģentūras noliktavās izmaksā Ls 0,10 m²./diennaktī jeb Ls 3,00 m²./mēnesī;
  - 65.2. mantas glabāšana apkurinātās noliktavās izmaksā Ls 0,20 m²./diennaktī jeb Ls 6,00 m²./mēnesī;
  - 65.3. mantas glabāšana Aģentūras teritorijā izmaksā Ls 0,06 m²./diennaktī jeb Ls 1,80 m²./mēnesī.
  - 65.4. Aģentūras darbinieku, kas veic mantas pieņemšanu, izsniegšanu, transportēšanu un kraušanu, vienas darba stundas izmaksas noteiktas no Ls 3,29 līdz Ls 6,18 stundā un dīzeļpacēlāja izmantošana Aģentūrai izmaksā Ls 2,51 stundā.
66. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**
  - 66.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
  - 66.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
  - 66.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**
67. Atbilstoši Aģentūras iekšējā normatīvajā aktā⁴¹ noteiktajam Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas vadītājs sagatavo un ne vēlāk kā līdz nākamā mēneša 10.datumam iesniedz Izņemto lietu nodaļas (līdz 01.07.2009. Aģentūras direktora vietnieks krimināllietās un administratīvo pārkāpumu lietās) atskaites par Aģentūrai glabāšanā nodotās mantas apriti pārskata mēnesī. Saskaņā ar Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas darbinieku sniegto informāciju revidējamā periodā atskaites par Aģentūrai glabāšanā nodotās mantas apriti pārskata mēnesī netiek gatavotas un netiek iesniegtas Aģentūras vadībai.
68. Revīzijas laikā tika veikta Aģentūras kontroles lietu datu salīdzināšana ar Tiesu informācijas sistēmas datiem un iegūta informācija, ka 143 lietās, tas ir, 19,3 % no kopējā aktīvo kontroles lietu skaita ir pieņemts un stājies spēkā galīgais spriedums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, bet tas nav izpildīts un lietiskos pierādījumus Aģentūra turpina glabāt. No minētajām 143 lietām 11 lietās spriedums stājies spēkā 2006.gadā, 20 lietās spriedums stājies spēkā 2007.gadā, 66 lietās spriedums stājies spēkā 2008.gadā, 46 lietās spriedums stājies spēkā 2009.gadā laika posmā no 1.janvāra līdz 1.jūnijam. No minētajām 143 lietām saskaņā ar informācijas sistēmas AKLIS datiem Aģentūra spriedumus saņēmusi 11 lietās, bet joprojām nav saņēmusi 132 lietās.
69. Saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmas informāciju par lietās pieņemtajiem spriedumiem, konstatēts, ka no 143 kontroles lietām:

³⁹ Aģentūras 18.10.06. kārtības Nr. 12/2006 „Lietisko pierādījumu, arestētās un izņemtās mantas un izņemto dokumentu glabāšanas kārtība” 4.6. apakšpunkts.

⁴⁰ 08.09.2006. Finanšu plānošanas un grāmatvedības daļas grāmatvedes amata apraksta 5.7.apakšpunkts.

⁴¹ Aģentūras 18.10.06. iekšējās kārtības Nr. 12/2006 „Lietisko pierādījumu, arestētās un izņemtās mantas un izņemto dokumentu glabāšanas kārtība” 18.punkts.

- 69.1. 15 lietās tiesa nav lēmusi par lietiskajiem pierādījumiem, bet šajās lietās Aģentūrā joprojām glabājas - 6 automašīnas, 49 765 paciņas cigaretes, 32 koka paletes u.c. mantas;
  - 69.2. 41 lietā pieņemts lēmums lietiskos pierādījumus konfiscēt, bet šajās lietās Aģentūrā joprojām glabājas 26 automašīnas, 3 motocikli, 11 880 paciņas cigaretes, 279 kg cukurs u.c. mantas;
  - 69.3. 50 lietās pieņemts lēmums lietiskos pierādījumus iznīcināt, bet šajās lietās Aģentūrā joprojām glabājas 2 automašīnas, 5090 litri šķidrums ar dīzeļdegvielai raksturīgu smaržu, 3136 litri šķidrums ar alkoholam raksturīgu smaržu, 60 762 paciņas cigaretes u.c. mantas;
  - 69.4. 29 lietās pieņemts lēmums lietiskos pierādījumus atdot īpašniekam, bet šajās lietās Aģentūrā joprojām glabājas 21 automašīna u.c. mantas;
  - 69.5. 8 lietās, lai gan Tiesu informācijas sistēmā ir informācija, kas galīgais spriedums ir stājies spēkā, informācijas sistēmā nav pievienots sprieduma teksts.
70. Revīzijas laikā Aģentūras darbiniekiem nebija piekļuves tiesības ne Tiesu informācijas sistēmas datu bāzei, ne Iekšlietu ministrijas Informācijas centra datu bāzēm, kurās ir iespējams iegūt informāciju par krimināllietām, procesa virzītājiem un tiesas spriedumiem.
  71. Līdz brīdim, kad 2005.gada janvārī saskaņā ar normatīvajiem aktiem⁴² Aģentūrai tika noteikta funkcija un uzdevumi pieņemt glabāšanā, glabāt, realizēt vai iznīcināt krimināllietās izņemtos lietiskos pierādījumus un arestēto mantu, procesa virzītāji izņemto mantu nodeva glabāšanā komersantiem. 2006.gada 16.maijā Ministru kabinetā tika izskatīts Iekšlietu ministrijas informatīvais ziņojums „Par Valsts policijas amatpersonu izņemto priekšmetu glabāšanu SIA Spektrs K. Saskaņā ar informatīvajā ziņojumā sniegto informāciju 2006.gadā joprojām glabājas laika posmā no 1998.gada līdz 2003.gadam izņemtās mantas un daļai no uzglabājamām precēm praktiski nav iespējams identificēt kādās lietās tās ir izņemtas, jo SIA Spektrs K glabājamo preču pavadzīmju eksemplāros nav pietiekošas informācijas, kas dotu iespēju identificēt visu krimināllietu vai administratīvās lietvedības materiālu numurus.
  72. Lai pārtrauktu turpmāku parādu uzkrāšanos par Valsts policijas amatpersonu izņemto priekšmetu glabāšanu SIA Spektrs K ar tiesību aktu⁴³ tika noteikts:
    - 72.1. Aģentūrai sešu mēnešu laikā pārņemt no SIA Spektrs K Valsts policijas amatpersonu izņemto precī saskaņā ar informatīvā ziņojuma pielikumu;
    - 72.2. Aģentūrai, veicot preču pārņemšanu, organizēt informatīvā ziņojuma pielikumā minēto akcīzes preču, pārtikas preču un preču, kuru izplatīšana aizliegta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, iznīcināšanu;
    - 72.3. Valsts policijai viena mēneša laikā no minēto preču faktiskās pārņemšanas pieņemt lēmumu par neiznīcināto preču realizāciju, iznīcināšanu vai nepieciešamību turpināt preču uzglabāšanu.
  73. Līdz 2006.gada oktobrim Aģentūra ar 276 pavadzīmēm pārņēma no SIA Spektrs K lietiskos pierādījumus un izņemto mantu. Konkrēts krimināllietu skaits un krimināllietu numuri pieņemšanas dokumentos nebija norādīti. Pēc mantas pārņemšanas 2006.un

⁴² Ministru kabineta 12.10.2004. noteikumi Nr.847 „Valsts aģentūras „Materiālās rezerves” nolikums”(spēkā līdz 30.06.2009.), Ministru kabineta 04.01.2005. noteikumi Nr.12 „Kārtība, kādā glabājami, realizējami un iznīcināmi lietiskie pierādījumi un citi izņemtie priekšmeti, kuru glabāšana pie krimināllietas nav iespējama vai kuri ātri bojājas” (spēkā no 14.01.2005. līdz 30.09.2005.), Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumi Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” (spēkā no 01.10.2005.).

⁴³ Ministru kabineta 16.05.2006. protokollēmuma Nr.27 67.§ 2.1. un 2.2. apakšpunkts un 3.punkts.

2007.gada laikā Aģentūra ir veikusi pārņemto akcīzes preču, pārtikas preču un preču, kuru izplatīšana aizliegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem, iznīcināšanu.

74. (Ierobežotas pieejamības informācija):
  - 74.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 74.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 74.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 74.4. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 74.5. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 74.6. (Ierobežotas pieejamības informācija).
75. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

76. Aģentūrā izveidotā lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas sistēma nav pilnīga, kā rezultātā nepamatoti palielinās budžeta izdevumi lietisko pierādījumu glabāšanai un netiek gūti ieņēmumi no savlaicīgas konfiscēto lietisko pierādījumu realizācijas jo:
  - 76.1. nav izveidota sadarbības sistēma starp procesa virzītājiem un Aģentūru, kā rezultātā Aģentūra savlaicīgi nesaņem procesa virzītāja nolēmumus par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, jo Aģentūra turpina glabāt lietiskos pierādījumus 143 lietās vai 19,3 % no kopējā lietu skaita, kurās ir pieņemts un stājies spēkā galīgais spriedums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un pēc Aģentūras datiem tiesas spriedumi saņemti tikai 11 lietās;
  - 76.2. Aģentūrā nav izveidota kontroles sistēma, kas nodrošina savlaicīgu procesa virzītāja lēmumu izpildi, jo no izlasē iekļautajām 33 lietām divos gadījumos, kuros pēc galīgā nolēmuma par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem tie bija jāatdod īpašniekam vai jākonfiscē, Aģentūra gadu turpinājusi mantas glabāšanu, kas Aģentūrai izmaksājis Ls 38 040;
  - 76.3. Aģentūrā nav nodrošināta savlaicīgas un pilnīgas informācijas sniegšana vadībai par Aģentūrai glabāšanā nodotās mantas apriti, mantu glabāšanas apjomu, ilgumu un glabāšanas izdevumiem, kā arī par procesa virzītāju pieņemto lēmumu izpildi;
  - 76.4. lielos apjomos izņemtie lietiskie pierādījumi tiek glabāti visā izņemtajā apjomā un pastāv risks, ka ne vienmēr tiek izvērtēta iespēja glabāt tikai lietisko pierādījumu paraugus.
77. Aģentūrā nav nodrošināta precīzas informācijas uzkrāšana par katrā kontroles lietā izņemto lietisko pierādījumu pārņemšanas, glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu uzskaiti, sagatavotie izdevumu aprēķini ir kļūdaini, kā rezultātā procesa virzītājam netiek sniegta pilnīga informācija par Aģentūras izdevumiem, kas iekļaujami tiesas izdevumos, jo no izlasē iekļautajām 33 kontroles lietām 6 glabāšanas izdevumi bija aprēķināti nepareizi – kopā par maz izdevumos iekļauti Ls 13 503.
78. Valsts policija nav izpildījusi tiesību aktā⁴⁴ noteikto uzdevumu mēneša laikā pēc lietisko pierādījumu pieņemšanas no komersanta Aģentūras glabāšanā pieņemt lēmumu par to realizāciju, iznīcināšanu vai nepieciešamību glabāt. Tā rezultātā Aģentūrā joprojām glabājas ar 64 pavadzīmēm no SIA Spektrs K pieņemtie lietiskie pierādījumi, kuriem nav zināmi krimināllietu numuri un kuri ir izņemti laika posmā no 1998.gada līdz 2003.gadam.

---

⁴⁴ Ministru kabineta 16.05.2006. protokollēmuma Nr.27 67.§ 3.punkts

Ieteikumi

79. Lai nodrošinātu savlaicīgu procesa virzītāju nolēmumu saņemšanu un izpildi:
- 79.1. Aģentūrai noteikt kārtību, kā tiek regulāri apkopota un analizēta AKLIS informācija par saņemtajiem procesa virzītāja lēmumiem, to savlaicīgu izpildi un mantas atlikumiem lietās, kurās ir saņemts galīgais nolēmums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem
  - 79.2. Iekšlietu ministrijai izvērtēt iespēju Aģentūrai izmantot Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas datu bāzes.
80. Lai nodrošinātu pilnīgas informācijas uzkrāšanu par konkrētā lietā izņemto lietisko pierādījumu izdevumu uzskaiti un Aģentūras Finanšu plānošanas un grāmatvedības daļas sagatavoto izdevumu aprēķinu pareizību, Aģentūrā noteikt kārtību savlaicīgas un precīzas informācijas un dokumentu aprītei starp iesaistītajām struktūrvienībām.
81. Valsts policijai nodrošināt tiesību aktā⁴⁵ noteikto uzdevumu izpildi un pieņemt lēmumus par lietisko pierādījumu, kurus Aģentūra pārņēmusi no SIA Spektrs K realizāciju, iznīcināšanu vai nepieciešamību turpināt glabāšanu.

Lietisko pierādījumu un arestētās mantas realizācija un iznīcināšana

Konstatējumi

82. Saskaņā ar normatīvo aktu⁴⁶ pēc lietisko pierādījumu, apliecināta krimināllietai pievienotā apskates protokola kopijas un apliecināta procesa virzītāja nolēmuma kopijas saņemšanas Aģentūra nekavējoties organizē lietisko pierādījumu realizāciju vai iznīcināšanu un nekavējoties izveido novērtēšanas (realizācijas vai iznīcināšanas) komisiju. Saskaņā ar Aģentūras iekšējo normatīvo aktu⁴⁷ komisija mantas novērtēšanai un iznīcināšanai jāizveido trīs darba dienu laikā.
83. Saskaņā ar normatīvo aktu⁴⁸ komisiju izveido Aģentūras direktors, izdodot rīkojumu. Komisijas sastāvā iekļauj:
- 83.1. Aģentūras pārstāvi;
  - 83.2. institūcijas pārstāvi, kuras kontrolei pakļauti attiecīgie lietiskie pierādījumi;
  - 83.3. komersanta vai institūcijas pārstāvi, kurai lietiskie pierādījumi nodoti realizācijai vai iznīcināšanai;
  - 83.4. par lietisko pierādījumu glabāšanu atbildīgo personu;
  - 83.5. speciālistus (ekspertus), ja nepieciešams.
84. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**
- 84.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
  - 84.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
  - 84.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
  - 84.4. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
85. **(ierobežotas pieejamības informācija):**

⁴⁵ Ministru kabineta 16.05.2006. protokollēmuma Nr.27 67.§ 3.punkts

⁴⁶ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12.2. un 12.3.apakšpunkts.

⁴⁷ Aģentūras 25.07.2008. kārtības Nr.4 „Kārtība, kādā organizē administratīvo pārkāpumu lietās un ar krimināllietām saistīto lietisko pierādījumu iznīcināšanu” 4.punkts.

⁴⁸ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 13.punkts.

- 85.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 85.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
86. Saskaņā ar normatīvo aktu⁴⁹ Aģentūra lietiskos pierādījumus realizē šādi:
- 86.1. realizē pati vai slēdz ar komersantu vai institūciju līgumu par lietisko pierādījumu realizāciju;
- 86.2. pārdod lietiskos pierādījumus izsolēs, kuras organizē saskaņā ar aģentūras vadītāja apstiprinātiem izsoles noteikumiem, vai slēdz līgumu ar komersantu vai institūciju par lietisko pierādījumu realizāciju izsolēs. Izsolī rīko, ja lietisko pierādījumu vērtība pārsniedz 10 000 latu, izņemot lietiskos pierādījumus, kuri ātri bojājas;
- 86.3. ātrbojīgos un citus lietiskos pierādījumus, kurus nevar realizēt, kā arī lietiskos pierādījumus, ar kuru realizāciju saistītie paredzamie izdevumi pārsniedz ieņēmumus, nodod valsts vai pašvaldību iestādēm lietošanai atbilstoši to lietošanas mērķim. Ja uz lietiskajiem pierādījumiem pretendē vairākas iestādes, priekšroka dodama tai, kura piesakās pirmā. Valsts vai pašvaldību iestādes par saņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem izdara ierakstus grāmatvedības reģistros.
87. Saskaņā ar normatīvo aktu⁵⁰ pirms lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas komisija tos novērtē, ņemot vērā Latvijā pastāvošās vidējās tirgus cenas lietisko pierādījumu novērtēšanas brīdī un izvērtējot vismaz trīs līdzvērtīgus piedāvājumus. Komisija lietisko pierādījumu novērtēšanai var pieaicināt vienu vai vairākus sertificētus vērtētājus. Lietiskos pierādījumus nenovērtē, ja tie atzīti par lietošanai vai izplatīšanai nederīgiem vai arī to izplatīšana aizliegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kā arī ja lietiskie pierādījumi ir bīstami videi.
88. Pārbaudītajās 9 kontroles lietās, kurās veikta mantas realizācija, mantas novērtējumu veikuši komersanti, ar kuriem noslēgti iepirkuma līgumi vai arī Aģentūras darbinieks apkopojis informāciju par līdzīgas mantas tirgus cenām:
- 88.1. automašīnām komersants noteicis tirgus vērtību un ātrās realizācijas cenu. Aģentūras komisijas noteiktā realizācijas vērtība atbilst komersanta noteiktajai ātrās realizācijas vērtībai, nevis tirgus cenai, kā nosaka normatīvais akts⁵¹;
- 88.2. naftas produktiem komersanti noteikuši tirgus vērtību un Aģentūras realizācijas komisija pieņēmusi komersanta noteikto vērtējumu;
- 88.3. pārējiem lietiskajiem pierādījumiem informāciju par mantas tirgus cenām apkopojis Aģentūras darbinieks un realizācijas komisija nosakot mantas vērtību, piemērojusi samazinājumu no 20 % līdz 50 %, ņemot vērā tās fizisko stāvokli un nolietojumu.
89. Aģentūras iekšējā normatīvajā aktā⁵² noteikts, ka Aģentūra lietiskos pierādījumus realizē pati, noslēdzot pirkšanas pārdošanas līgumu ar personu, kuras piedāvājums atbilst atbilstošo jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām un piedāvātā cena atbilstoši novērtēšanai iesniegtajiem piedāvājumiem bijusi visaugstākā. Citus lietisko pierādījumu realizācijas veidus piemēro, ievērojot šādus nosacījumus:
- 89.1. izsolī rīko obligāti, ja lietisko pierādījumu vērtība pārsniedz Ls 10 000, izņemot lietiskos pierādījumus, kuri ātri bojājas;

⁴⁹ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 18.punkts.

⁵⁰ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 14.punkts.

⁵¹ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 14.punkts.

⁵² Aģentūras 25.09.2006. kārtības Nr.8/2006 „Lietisko pierādījumu realizācijas kārtība” 11.punkts.

- 89.2. līgumu ar komersantu vai institūciju par lietisko pierādījumu realizāciju vai realizāciju izsolē slēdz, ja Aģentūra lietiskos pierādījumus pati realizēt nevar normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu dēļ vai Aģentūrai pašai realizēt lietisko pierādījumus nav lietderīgi. Jautājumu par līguma slēgšanu ar komersantu vai institūciju par lietisko pierādījumu realizāciju vai realizāciju izsolē izlemj Aģentūras direktora vietnieks krimināllietās un administratīvo pārkāpumu lietās izņemto lietu jautājumos, izvērtējot atbildīgā uzskaites speciālista ziņojumu;
- 89.3. valsts vai pašvaldību iestādēm lietošanai atbilstoši lietošanas mērķim nodod ātrbojīgos un citus lietiskos pierādījumus, kurus nevar realizēt, kā arī lietiskos pierādījumus, ar kuru realizāciju saistītie paredzamie izdevumi pārsniedz paredzamos ieņēmumus. Jautājumu par lietisko pierādījumu nodošanu valsts vai pašvaldību iestādēm izlemj Aģentūras direktora vietnieks krimināllietās un administratīvo pārkāpumu lietās izņemto lietu jautājumos, izvērtējot atbildīgā uzskaites speciālista rakstveida ziņojumu, kas saskaņots ar Izņemto lietu pārņemšanas daļas vadītāju un kurā norādīti apstākļi, kuru dēļ lietisko pierādījumu realizācija (atsavināšana pret samaksu) nav iespējama vai nav ekonomiski pamatota.
90. Aģentūras iekšējā normatīvajā aktā⁵³ nav noteikta kārtība, kā tiek pieņemts lēmums par lietiskā pierādījuma pārdošanu, kā tiek pazemināta cena, gadījumos, ja pretendents piedāvā cenu, kas ir būtiski zemāka nekā tirgus cena un komisijas noteiktais novērtējums, kā arī gadījumos, ja pirmajā realizācijā neizdodas mantu pārdot. Nav noteikts pēc cik ilga laika tiek organizēta atkārtota realizācija vai tiek pieņemts lēmums mantu bez atlīdzības nodot valsts vai pašvaldību iestādēm.
91. Saskaņā ar normatīvo aktu⁵⁴ Aģentūra vismaz trīs darba dienas pirms gaidāmo lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas ievieto sludinājumu plašsaziņas līdzekļos. Ne iekšējos, ne ārējos normatīvajos aktos nav noteikts, kāda informāciju par realizējamo mantu jānorāda sludinājumā.
92. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**
- 92.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
- 92.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
- 92.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**
93. Revīzijā veiktas divas pārbaudes, lai pārliecinātos, vai gadījumos, kad Aģentūra lietiskos pierādījumus realizējusi, nododot tos bez atlīdzības valsts vai pašvaldību iestādei, manta ir saņemta un iegrāmatota valsts vai pašvaldību iestādes grāmatvedības reģistros pilnā apjomā. Pārbaudēs konstatēts, ka vienā gadījumā manta ņemta uzskaitē tūlīt pēc tās saņemšanas, bet otrā gadījumā saņemšanas un novērtēšanas dokumenti sagatavoti pēc gada, t.i., pēc tam, kad saņemts Valsts kontroles pieprasījums sniegt informāciju par mantas saņemšanu un iegrāmatošanu:
- 93.1. 2008.gada 22.oktobrī Aģentūra ar pieņemšanas-nodošanas aktu nodevusi Jersikas pagasta padomei 16 000 l dīzeļdegvielu, kas saskaņā ar vienošanās protokolu starp Aģentūru un Jersikas pagasta padomi (tagad Līvānu novada domes Jersikas pagasta pārvalde) (90000065595) tiks izmantota kā krāsns kurināmais Jersikas pamatskolas apkurei. Dīzeļdegviela novērtēta un ņemta uzskaitē Jersikas pagasta padomē 2008.gada 29.oktobrī;
- 93.2. 2008.gada 13.oktobrī Aģentūra ar pieņemšanas-nodošanas aktu nodevusi Daugavpils rajona padomes (tagad Daugavpils novada dome) (90009117568) darba aizsardzības

⁵³ Aģentūras 25.09.2006. kārtība Nr.8/2006 „Lietisko pierādījumu realizācijas kārtība”.

⁵⁴ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 19.punkts.

speciālistam mobilo telefonu un 100 m melnas krāsas armētu gumijota materiāla cauruli. Kontroles lietā nav pievienots līgums starp Aģentūru un pašvaldību un pilnvara, ar kuru darba aizsardzības speciālists būtu pilnvarots saņemt Aģentūrā minētās mantas. Daugavpils novada dome mantu novērtējusi un ņēmusi grāmatvedības uzskaitē tikai revīzijas laikā - 2009.gada 24.septembrī.

Secinājumi

94. Aģentūrā izveidotā sistēma nenodrošina procesa virzītāju pieņemto nolēmumu izpildi par lietisko pierādījumu savlaicīgu realizāciju vai iznīcināšanu, kā rezultātā palielinās Aģentūras lietisko pierādījumu glabāšanas izdevumi, jo:
  - 94.1. neievērojot normatīvā akta⁵⁵ prasību, ka pēc procesa virzītāja nolēmuma saņemšanas, nekavējoties organizējama lietisko pierādījumu realizācija vai iznīcināšana, izlasē iekļautajās kontroles lietās Aģentūra nepamatoti izlietojusi vismaz Ls 37 265;
  - 94.2. nav izveidota pietiekama sadarbības sistēma starp procesa virzītāju un Aģentūru, kas nodrošinātu procesa virzītāja pārstāvju nozīmēšanu un līdzdalību Aģentūras lietisko pierādījumu iznīcināšanas vai realizācijas komisijā,
  - 94.3. ievietojot sludinājumu plašsaziņas līdzekļos netiek norādīta minimālā realizācijas cena vai novērtējuma cena, tā iespējamajiem pircējiem nesniedzot pilnīgu informāciju par pārdodamo mantu.
95. Ne ārējos, ne iekšējos normatīvajos aktos nav noteikta kārtība kā realizācijas komisija pieņem lēmumu gadījumos, ja piedāvājuma cena ir būtiski zemāka nekā mantas novērtējums, kā tiek pazemināta cena, gadījumos, ja pirmajā realizācijā neizdodas mantu pārdot, nav noteikta atkārtotas realizācijas kārtība (biežums), kā rezultātā realizācijā iespējams netiek iegūta augstākā cena vai netiek savlaicīgi pieņemts lēmums mantu bez atlīdzības nodot valsts vai pašvaldību iestādēm.
96. Aģentūrā nav nodrošināta pietiekama kontrole par mantas atdošanu bez atlīdzības valsts vai pašvaldību iestādēm, jo manta izsniegta personai bez attiecīga pašvaldības iestādes pilnvarojuma, kā rezultātā manta faktiski var netikt nodota valsts vai pašvaldības iestādei.

Ieteikumi

97. Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar Valsts policiju un citām institūcijām, kuru kontrolei pakļauti lietiskie pierādījumi, veikt pasākumus, lai Aģentūras lietisko pierādījumu realizācijas un iznīcināšanas komisijās savlaicīgi tiktu deleģēts institūcijas, kuras kontrolei pakļauti konkrētie lietiskie pierādījumi, pārstāvis.
98. Lai paātrinātu mantas realizācijas procesu un nodrošinātu kontroli par mantas atdošanu bez atlīdzības valsts vai pašvaldību iestādēm, izstrādāt iekšējo normatīvo aktu kas reglamentē:
  - 98.1. realizācijas komisijas lēmuma par mantas pārdošanu pieņemšanu;
  - 98.2. atkārtotas realizācijas rīkošanu un cenas pazemināšanu atkārtotās realizācijās;
  - 98.3. kritērijus pēc kuriem tiek pieņemts lēmums par mantas pārdošanas turpināšanu vai atdošanu bez atlīdzības valsts vai pašvaldību iestādēm, izvērtējot iespēju priekšroku dot mantas nodošanai valsts vai pašvaldību iestādēm bez maksas;
  - 98.4. informācijas par realizējamo mantu ievietošanu plašsaziņas līdzekļos;
  - 98.5. mantas nodošanas kārtību valsts vai pašvaldību iestādēm un mantas saņemšanai nepieciešamos iesniedzamos dokumentus.

---

⁵⁵ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12.2. un 12.3.apakšpunkts.

Depozītu kontu uzskaitē

Konstatējumi

99. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem⁵⁶ :

99.1. Aģentūra izveido īpašu depozīta kontu to ieņēmumu ieskaitīšanai, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus, un kontrolē, lai ieņēmumi tiktu iemaksāti depozīta kontā. Ieņēmumi, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus, glabājami depozīta kontā līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai krimināllietā un tiek uzkrāti pieaugošā apjomā, pārkontējot uz nākamo taksācijas gadu;

99.2. ja tiek pieņemts nolēmums par lietisko pierādījumu konfiskāciju un lietiskie pierādījumi ir realizēti, ieņēmumus Aģentūra no depozītu konta pārskaita Valsts ieņēmumu dienesta norādītajā valsts budžeta kontā.

100. Aģentūrā nav izstrādāts iekšējais normatīvais akts, kas nosaka rīcību ar depozītu kontā ieskaitītajiem līdzekļiem, to inventarizēšanas kārtību un sadarbību starp Aģentūras struktūrvienībām, lai nodrošinātu savlaicīgu spriedumu izpildi.

101. Revīzijas laikā tika konstatēts, ka Aģentūra ir izveidojusi depozīta kontu un ieskaita tajā ieņēmumus, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus, bet nav nodrošinājusi līdzekļu analītisko uzskaiti pēc krimināllietu numuriem, kā rezultātā pēc grāmatvedības uzskaites datiem nav iespējams identificēt ieņēmumu piederību konkrētai krimināllietai.

102. Aģentūras depozītu konts, kurā tiek ieskaitīti ieņēmumi no krimināllietās izņemto lietisko pierādījumu vai arestētās mantas realizācijas, atvērts 2005.gada aprīlī. Laika posmā no konta atvēršanas līdz 2009.gada 31.maijam depozītu kontā kopā par realizētajām mantām ieskaitīti Ls 1 185 140, bet izmaksāti Ls 99 213, tai skaitā budžetā pārskaitīti Ls 66 447. No tiem 2006. gadā budžetā ieskaitīti - Ls 66160, 2007.gadā – Ls 33, 2008. gadā - Ls 255, 2009.gada 5 mēnešos budžetā nav ieskaitīti līdzekļi. Depozīta konta atlikums uz 2009.gada 31.maiju bija Ls 1 085 927.

103. Kopš depozīta konta atvēršanas Aģentūra nav veikusi depozīta konta inventarizāciju, salīdzinot konta atlikumus ar informācijas sistēmas AKLIS uzskaites datiem vai konkrētās kontroles lietās esošajiem dokumentiem.

104. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**

104.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

104.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

104.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

104.4. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

104.5. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

105. Normatīvajā aktā⁵⁷ noteikts, ja galīgais nolēmums krimināllietā paredz lietisko pierādījumu atdošanu vai to vērtības atlīdzināšanu un lietiskie pierādījumi ir realizēti, Aģentūra atlīdzina īpašniekam no depozītu kontā ieskaitītajiem realizācijas ieņēmumiem lietisko pierādījumu vērtību atlīdzināšanas brīdī vai atlīdzina ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetiem. Ne ārējos ne Aģentūras iekšējos normatīvajos aktos nav skaidri noteikts no kādiem līdzekļiem veicama atlīdzināšana, gadījumos, kad lietiskie pierādījumi atdoti bez atlīdzības un realizācijas ieņēmumi nav gūti, kā arī gadījumos, kad realizācijas ieņēmumi ir mazāki kā mantas vērtība atlīdzināšanas brīdī.

⁵⁶ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12.4., 43.2.apakšpunkts, 32.punkts.

⁵⁷ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 32.punkts.

106. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājums

107. Aģentūrā nav noteikta kārtība par rīcību ar depozītu kontā ieskaitītajiem līdzekļiem, to inventarizēšanu un sadarbību starp struktūrvienībām, lai nodrošinātu savlaicīgu spriedumu izpildi, kā rezultātā:

- 107.1. depozītu kontā joprojām atrodas līdzekļi vismaz Ls 63 523 apmērā, kas saskaņā ar spriedumu bija jāpārskaita valsts budžetā vai jāatdod īpašniekam;
- 107.2. depozītu konta līdzekļi vismaz Ls 10 015 apmērā izmantoti neievērojot normatīvo aktu⁵⁸ prasības un neatbilstoši mērķim, jo izmaksas mantas vērtības atlīdzināšanai krimināllietās, kurās mantas realizācijā nav gūti ieņēmumi, veiktas no citās krimināllietās iegūtajiem depozītu konta līdzekļiem.

Ieteikumi

108. Lai nodrošinātu savlaicīgu spriedumu izpildi un likumīgu darbību ar depozīta konta līdzekļiem, Aģentūrā izstrādāt kārtību, kas nosaka:

- 108.1. depozīta konta inventarizēšanu;
  - 108.2. savlaicīgu dokumentu apriti starp Aģentūras struktūrvienībām;
  - 108.3. no kādiem līdzekļiem veicama atlīdzināšana, gadījumos, kad lietiskie pierādījumi atdoti bez atlīdzības un realizācijas ieņēmumi nav gūti;
  - 108.4. no kādiem līdzekļiem veicama atlīdzināšana, gadījumos, kad realizācijas ieņēmumi ir mazāki kā mantas vērtība atlīdzināšanas brīdī;
  - 108.5. kur ieskaitāmi līdzekļi gadījumos, kad lietisko pierādījumu realizācijā iegūtie ieņēmumi pārsniedz mantas vērtību atlīdzināšanas brīdī.
109. Lai nodrošinātu to, ka depozītu kontā neuzglabājas naudas summas, kurās galīgais spriedums stāties spēkā, veikt konta inventarizēšanu un depozīta summu pārskaitīšanu atbilstoši galīgajam nolēmumam par rīcību ar realizācijā iegūtajiem un depozītu kontā uzkrātajiem līdzekļiem.

Glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu atgūšana no vainīgajām personām

Konstatējumi

110. Saskaņā ar likumu⁵⁹ summas, kas izlietas lietisko pierādījumu glabāšanai, pārsūtīšanai, realizācijai un iznīcināšanai ir procesuālie izdevumi. Procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātajiem, izņemot, ja ar tiesas spriedumu persona ir attaisnota, procesuālos izdevumus sedz no valsts līdzekļiem. Ja kriminālprocesu izbeidz, procesuālo izdevumu piedziņu nosaka arī prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, vai kriminālprocesu izbeidz, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības vai pamatojoties uz citiem apsūdzēto nereabilitējošiem apstākļiem.
111. Normatīvais akts⁶⁰ nosaka, ka Aģentūra 10 darbdienu laikā informē procesa virzītāju par nolēmuma par lietisko pierādījumu realizāciju vai iznīcināšanu izpildi un nosūta minēto faktu apliecināšu dokumentu, kā arī iesniedz aprēķinus par izdevumiem, kas saistīti ar lietisko pierādījumu glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu, lai minētos izdevumus iekļautu tiesas izdevumos.

⁵⁸ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 12.4.apakšpunkts.

⁵⁹ Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 5.punkts, 368.panta pirmā, trešā un septītā daļa.

⁶⁰ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 24.punkts.

112. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 112.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 112.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 112.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
  - 112.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).
113. Arējos normatīvajos aktos nav skaidri noteikts, kas ir atbildīgs par Aģentūras glabāšanas izdevumu iekļaušanu procesuālos izdevumos, gadījumos, kad līdz galīgam spriedumam manta turpina glabāties Aģentūrā. Ne ārējos normatīvajos aktos, ne Aģentūras iekšējos normatīvajos aktos nav noteikts cik bieži Aģentūra ziņo procesa virzītājam mantas glabāšanas laikā par izdevumiem, kas uzkrājušies mantas glabāšanas laikā.
114. Saskaņā ar amatu aprakstiem⁶¹ informāciju par izmaksu, kas saistīti ar lietisko pierādījumu pārņemšanu, glabāšanu, realizāciju un iznīcināšanu, apjomiem konkrētās kontroles lietās sagatavo un nosūta procesa virzītājiem Aģentūras Izņemto lietu pārņemšanas un kontroles daļas vecākās referentes.
115. Izlases kārtībā pārbaudītajās 33 kontroles lietās konstatēts, ka 8 lietās mantas glabāšanas laikā Aģentūra ne reizi nav sūtījusi procesa virzītājam izdevumu aprēķinu, pārējās lietās izdevumu aprēķini nosūtīti vismaz vienu reizi glabāšanas laikā, bet vidēji aprēķini sūtīti reizi gadā.
116. No izlasē iekļautajām 33 kontroles lietām 10 lietās tiesa ir pieņēmusi galīgo spriedumu, no tiem:
- 116.1. septiņos spriedumos, no kuriem sešos pieņemts notiesājošs spriedums, nav lemts par to no kādiem līdzekļiem sedzami lietisko pierādījumu glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumi. Minētajās kontroles lietās, kurās pieņemts notiesājošs spriedums, mantas glabāšanas izdevumi līdz sprieduma pieņemšanas brīdim bijuši Ls 6211;
  - 116.2. divos spriedumos tiesa pieņēmusi lēmumu piedzīt no vainīgā lietisko pierādījumu glabāšanas, realizācija vai iznīcināšanas izdevumus, no tiem -vienā gadījumā izdevumu summa Ls 1434 ir izdevumi, kādi bijuši mēnesi pirms sprieduma pieņemšanas, kad prokurore lūgusi iesniegt galīgo izdevumu aprēķinu. Otrā gadījumā piedzītie procesuālie izdevumi, kas saistīti ar lietisko pierādījumu glabāšanu, Ls 495 ir izdevumi, kas saskaņā ar Aģentūras nosūtīto izdevumu aprēķinu, bijuši 5 mēnešus pirms sprieduma pieņemšanas. Tā kā vairāk izdevumu aprēķinu līdz tiesas dienai Aģentūra nav nosūtījusi un ne prokurors, ne tiesnesis pirms sprieduma pieņemšanas aktuālāku informāciju par izdevumiem nav pieprasījuši, piedzītā summa ir par Ls 815 mazāka, kā faktiskie mantas glabāšanas izdevumi līdz sprieduma pieņemšanas brīdim.
  - 116.3. vienā spriedumā noteikts, ka lietisko pierādījumu glabāšanas izdevumi sedzami no valsts budžeta līdzekļiem.

Secinājumi

117. Normatīvos aktos skaidri nav noteiktas atbildīgās amatpersonas par pilnīgu un precīzu lietisko pierādījumu glabāšanas izdevumu iekļaušanu procesuālajos izdevumos, un no vainīgajām personām netiek piedzīti valsts budžeta līdzekļi, kurus Aģentūra izlietojusi lietisko pierādījumu glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai, jo:

---

⁶¹ Aģentūras 17.10.2007. Izņemto lietu kontroles daļas lietu uzskaites speciālistes amata apraksta 5.5. apakšpunkts un 01.09.2008. Izņemto lietu kontroles daļas vecākā referenta amata apraksta 5.5. apakšpunkts.

- 117.1. nav izveidota pietiekama sadarbība starp Aģentūru un procesa virzītāju, kas procesa virzītājam nodrošina aktuālas informācijas saņemšanu pirms galīgā nolēmuma pieņemšanas kriminālprocesā, kā rezultātā no izlasē iekļautajām 10 lietām, kurās Aģentūrā bija saņemts galīgais spriedums septiņās lietās tiesa nav lēmusi par izdevumu piedziņu un divās lietās piedzītā summa ir mazāka, kā Aģentūras izdevumi līdz sprieduma pieņemšanai;
- 117.2. Aģentūra neievēro normatīvā akta⁶² prasības pēc lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas informēt procesa virzītāju par kopējiem izdevumiem, kas apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem.
118. Aģentūrā nav noteikta kārtība, cik bieži procesa virzītājs mantas glabāšanas laikā tiek informēts par glabāšanas izdevumiem un izdevumu aprēķini tiek sūtīti reti vai netiek sūtīti vispār, kas rada risku, ka procesa virzītājs savlaicīgi nepieņem lēmumu par lietiskā pierādījuma iznīcināšanu vai realizāciju, un palielinās mantas glabāšanas laiks un izdevumi.

Ieteikums

119. Lai no vainīgajām personām atgūtu lietisko pierādījumu glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai izlietos valsts budžeta līdzekļus, Aģentūrai un Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar procesa virzītājiem izveidot informācijas apmaiņas sistēmu (vai noteikt informācijas apmaiņas kārtību), kas nodrošinātu procesa virzītāju ar pilnīgu un savlaicīgu informāciju par lietisko pierādījumu glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai izlietotajiem budžeta līdzekļiem.

Rīcība ar konfiscēto mantu

Konstatējumi

120. Normatīvie akti⁶³, kas reglamentē Aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta darbības ar konfiscētajiem lietiskajiem pierādījumiem, nosaka, ka piecu darbdienu laikā pēc nolēmuma par lietisko pierādījumu konfiskāciju saņemšanas Aģentūra:
- 120.1. par to paziņo Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei;
- 120.2. nerealizētos lietiskos pierādījumus kopā ar lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktu un procesa virzītāja apliecinātu nolēmuma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei.
121. Saskaņā ar normatīvo aktu⁶⁴ pēc šo dokumentu saņemšanas Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālā iestāde:
- 121.1. izveido mantas glabāšanas vietu vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem slēdz līgumu ar komersantu, aģentūru, zemnieku vai zvejnieku saimniecību vai individuālo uzņēmumu par valstij piekritīgās mantas (piemēram, pārtikas, dzīvnieku, zivju) glabāšanu;
- 121.2. piecu darbdienu laikā organizē valstij piekritīgās mantas realizāciju, nodošanu bez maksas vai iznīcināšanu;

---

⁶² Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 24.punkts.

⁶³ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 43.punkts un Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 5.punkts.

⁶⁴ Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 6.punkts.

- 121.3. no ieņēmumiem, kas gūti, realizējot valstij piekritīgo mantu, sedz izdevumus, kas saistīti ar valstij piekritīgās mantas glabāšanu, realizāciju, nodošanu bez maksas vai iznīcināšanu un ir dokumentāri apliecināti, kā arī kontrolē ieņēmumu iemaksu valsts budžetā.
122. Saskaņā ar normatīvo aktu⁶⁵ pirms valstij piekritīgās mantas realizācijas, nodošanas bez maksas vai iznīcināšanas Valsts ieņēmumu dienests:
- 122.1. izveido mantas novērtēšanas komisiju;
  - 122.2. komisija novērtē valstij piekritīgo mantu, ņemot vērā Latvijā pastāvošās vidējās tirgus cenas mantas novērtēšanas brīdī, izvērtējot vismaz trīs cenu piedāvājumus;
  - 122.3. organizējot realizāciju, aptaujā ne mazāk kā trīs komersantus un izvēlas finansiāli izdevīgāko piedāvājumu, lai slēgtu līgumu par valstij piekritīgās mantas realizāciju;
  - 122.4. organizējot iznīcināšanu, izvēlas finansiāli izdevīgāko iznīcināšanas veidu un slēdz līgumu ar komersantu par mantas iznīcināšanu vai iznīcina šo mantu pati.
123. Gadījumos, kad procesa virzītājs pieņem lēmumu lietiskos pierādījumus realizēt vai iznīcināt pirms galīgā nolēmuma, lietisko pierādījumu vērtēšanu, realizāciju vai iznīcināšanu veic Aģentūra. Bet gadījumos, kad stājies spēkā iestādes galīgais lēmums vai tiesas spriedums par lietisko pierādījumu konfiscēšanu - mantas novērtēšanu, realizāciju vai iznīcināšanu veic Valsts ieņēmumu dienests vai Valsts ieņēmumu dienesta izvēlēts komersants. Pēc lēmuma vai tiesas sprieduma par lietisko pierādījumu konfiscēšanu saņemšanas Aģentūra veic konfiscēto lietisko pierādījumu novērtēšanu un nodod tos Valsts ieņēmumu dienestam. Līdz ar to saskaņā ar normatīvajiem aktiem⁶⁶ konfiscētie lietiskie pierādījumi:
- 123.1. vispirms tiek novērtēti Aģentūrā⁶⁷;
  - 123.2. no Aģentūras glabāšanas vietas nodoti Valsts ieņēmumu dienestam⁶⁸;
  - 123.3. atkārtoti tiek novērtēti Valsts ieņēmumu dienestā⁶⁹;
  - 123.4. Valsts ieņēmumu dienests aptaujā komersantus un izvēlas izdevīgāko piedāvājumu mantas glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai vai, organizē iznīcināšanu pats vai arī organizē mantas nodošanu bez atlīdzības valsts vai pašvaldību iestādei⁷⁰;
  - 123.5. pēc līguma noslēgšanas ar komersantu Valsts ieņēmumu dienests mantu nodod glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai komersantam⁷¹.

---

⁶⁵ Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 20., 21., 25. un 29. punkts.

⁶⁶ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumi Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” un Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumi Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā”.

⁶⁷ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 43.2. apakšpunkts.

⁶⁸ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumu Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” 43.2. apakšpunkts.

⁶⁹ Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 21. punkts.

⁷⁰ Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 25. un 29. punkts.

⁷¹ Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 25. un 29. punkts.

124. (Ierobežotas pieejamības informācija):

124.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

124.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

125. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, gadījumos, ja iznīcināmais cigarešu apjoms ir neliels, tiek slēgti vienreizēji līgumi ar komersantu, piemērojot komersanta iesūtītos izcenojumus. Saskaņā ar iesniegto līgumu⁷² cigarešu iznīcināšana izmaksā Ls 21,24 (ar PVN) par 1000 paciņu iznīcināšanu. Salīdzinājumam Aģentūras 2009.gada aprīlī noslēgtajā pastāvīgajā līgumā ar komersantu par cigarešu iznīcināšanu noteiktais izcenojums ir Ls 8,02 (ar PVN) par 1000 paciņu iznīcināšanu un atkritumu pārvadāšanu.
126. Saskaņā ar Aģentūras slēgto līgumu par cigarešu iznīcināšanu, iznīcināšana tiek veikta cigaretes sasmalcinot. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta slēgtajiem līgumiem cigaretes tiek iznīcinātas sadedzinot cigaretes kopā ar iepakojumu putekļveida kurināmā kurtuvē vai katlu mājā, kurā par kurināmo izmanto cieto kurināmo, un kuras aprīkotas ar dūmgāzu cieto daļiņu uztveršanas iekārtām. Šādas prasības cigarešu iznīcināšanai nosaka Ministru kabineta noteikumi⁷³, kas reglamentē kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests veic valstij piekritīgās mantas iznīcināšanu. Savukārt Ministru kabineta noteikumi⁷⁴, kas reglamentē, kārtību, kādā Aģentūra iznīcina lietiskos pierādījumus un arestēto mantu, nenosaka konkrētu cigarešu iznīcināšanas veidu. Komersants, ar kuru Aģentūra noslēgusi līgumu par cigarešu iznīcināšanu, to veic sasmalcinot cigaretes speciālā iekārtā un pārstrādes atkritumus nogādājot SIA Getliņi EKO(40003367816).
127. Saskaņā ar AKLIS datiem laika posmā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 31.maijam Aģentūra Valsts ieņēmumu dienestam nodevusi 480 krimināllietās un administratīvo pārkāpumu lietās izņemtās mantas, kas saskaņā ar nolēmumu konfiscētas. Šajā laika posmā nodotas 257 400 paciņas cigaretes, 37 automašīnas, 73,2 tonnas metāllūžņi, 12 500 litri šķidrums ar alkoholam raksturīgu smaržu u.c. mantas. Aģentūra minētos lietiskos pierādījumus līdz to konfiskācijai glabājusi valstij piederošās noliktavu telpās, kuras nav pilnībā noslogotas, bet Valsts ieņēmumu dienests saskaņā ar nolēmumu, pārņemot no Aģentūras konfiscētas mantas, nodevis tās glabāt, realizēt vai iznīcināt komersantiem.

Secinājums

128. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem⁷⁵ izveidotā sistēma, kas nosaka rīcību ar konfiscētajiem lietiskajiem pierādījumiem un mantu, nenodrošina efektīvu budžeta līdzekļu izlietojumu un iespējami ātrāku procesa virzītāja nolēmumu izpildi, jo:

128.1. gan Aģentūra, gan Valsts ieņēmumu dienests vienlaikus ir izveidojuši sistēmas, kas nodrošina mantas (Aģentūrā – lietisko pierādījumu un Valsts ieņēmumu dienestā – konfiscētas mantas) glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu;

---

⁷² 27.07.2009. līguma Nr. VID RRI VPM 2009/83 „Valstij piekritīgo tabakas izstrādājumu iznīcināšanas līgums” 6.1.punkts

⁷³ Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 29.12.apakšpunkts.

⁷⁴ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumi Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu”.

⁷⁵ Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumi Nr.726 „Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu” un Ministru kabineta 25.04.2006. noteikumi Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā”.

128.2. konfiscēto lietisko pierādījumu un mantas nodošana no Aģentūras Valsts ieņēmumu dienestam valsts budžetā rada papildus izdevumus par mantas pārvietošanu un novērtēšanu.

Ieteikums

129.Lai nodrošinātu budžeta līdzekļu ekonomisku izlietojumu veicot darbības ar konfiscētajiem lietiskajiem pierādījumiem, paātrinātu procesa virzītāja nolēmumu izpildi Iekšlietu ministrijai kopā ar Finanšu ministriju izvērtēt iespēju vienkāršot sistēmu darbībām ar konfiscēto mantu.

Revīzijas grupa:

revīzijas grupas vadītāja
vecākā valsts revidente

K.Skalbiņa

valsts revidente

D.Jaško

Saskaņots:
Sektora vadītāja

M.Prāma

Departamenta direktore

D.Nulle